

Department of Ukrainian Studies at the Hankuk University of Foreign Studies: Achievements and Prospects*

Iryna Zbyr

*Candidate of Philological Sciences, Editor in Chief
Korean Journal of Ukrainian Studies
Department of Ukrainian Studies
Hankuk University of Foreign Studies
email: ivtorak@gmail.com*

Abstract

The article deals a brief history of teaching the Ukrainian language at the Department of Ukrainian Studies for 12 years of its work, as well as outlines the main achievements and prospects of this center at Hankuk University of Foreign Studies. The peculiarities of the education system in the Republic of Korea, the form of education, the attitude of students to the educational process, the problems of the first years of teaching the Ukrainian language at the Department of Ukrainian Studies at the Hankuk University of Foreign Studies are highlighted. Special attention is paid to scientific and methodological activities (development and publication their own textbooks) and publishing activities at the Department of Ukrainian Studies, in particular, the *Korean Journal of Ukrainian Studies* (KJUS, 2020) – the first journal of Ukrainian studies not only in Korea but also in the world. Among the prospects that need to be addressed as a matter of priority are: certification of knowledge of Korean students, the problem of state scholarships (exchange programs at the expense of Ukraine) and support of Ukrainian studies centers abroad by state institutions of Ukraine.

---

* The article is based on the reports presented at the 5th International Conference “Ukrainian Language in the World”, the First World Forum of Ukrainian Saturday and Sunday Schools at the National University “Lviv Polytechnic” August, 17-22, 2018 and the International Scientific Conference “Theory and Practice Teaching Ukrainian as a Foreign Language and a Professional Language” at Lviv University on May 14, 2021.

Keywords: Department of Ukrainian Studies, Hankuk University of Foreign Studies, education system, Korean students, Ukrainian as a foreign language.

ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНОЗНАВСТВА В КОРЕЙСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІНОЗЕМНИХ МОВ ХАНГУК: ЗДОБУТКИ І ПЕРСПЕКТИВИ*

Ірина Збир

Анотація

У статті розглянуто коротку історію викладання української мови на факультету українознавства за 12 років своєї роботи, а також окреслено основні здобутки і перспективи діяльності цього осередку в Корейському університеті іноземних мов Хангук. Висвітлено особливості системи освіти в Республіці Корея, форму навчання, ставлення студентів до освітнього процесу, проблеми перших років викладання української мови на факультеті українознавства в Корейському університеті іноземних мов Хангук. Особливу увагу звернено на науково-методичну та видавничу діяльність на факультеті українознавства, зокрема, на видання «Корейського журналу українознавчих студій» (KJUS, 2020) – першого часопису з україністики не лише в Кореї, а й у світі. Серед перспектив, які потребують першочергового вирішення, такі: сертифікація знань корейських студентів, проблема державних стипендій (програми обміну за кошти України) та підтримка центрів українознавчих студій за кордоном з боку державних установ України.

Ключові слова: факультет українознавства, Корейський університет іноземних мов Хангук, система освіти, корейські студенти, українська мова як іноземна.

---

* Стаття базується на матеріалах доповідей, які були виголошені на V Міжнародній конференції «Українська мова у світі», Першому світовому форумі українознавчих суботніх та недільних шкіл у Національному університеті «Львівська політехніка» 17–22 серпня 2018 р. та Міжнародній науковій конференції «Теорія і практика викладання української мови як іноземної та мови професійного спрямування» у Львівському університеті 14 травня 2021 р.

З кожним роком у світі зростає інтерес до України як держави, а також до вивчення української мови. Насамперед йдеться про встановлення економічних, політичних, культурних зв'язків для успішних ділових контактів. Тому не випадково було відкрито факультет українознавства у Республіці Корея, оскільки в цьому регіоні відчутний дефіцит спеціалістів зі знанням української мови. Викладання української мови на Корейському півострові ведеться з 2009 р., коли у складі Інституту Східноєвропейських і Балканських студій було створено факультет українознавства в Корейському університеті іноземних мов Хангук.

Сьогодні на факультеті працює 3 викладачів та 2 лекторів та навчається близько 100 студентів. Кожного року на факультет вступає 20 студентів. У виборі спеціальності вони керуються різними чинниками: починаючи від цілеспрямованого зацікавлення регіоном (Східна Європа – Україна) – українська мова як одна з екзотичних мов, до банальних відповідей – «так мама чи тато порадили» або «так вийшло» (немає значення, на якому факультеті навчатися).

Студенти факультету українознавства беруть участь у різних програмах обміну студентами, стажуваннях, що організовує Міністерство освіти і науки Кореї, провідні компанії «Samsung», «LG», «KOTRA», а також їдуть на навчання в Україну за власні кошти. На жаль, українознавчі студії у світі досі працюють без підтримки та фінансування Української держави. Формально система освіти в корейських університетах побудована за американським зразком: навчання триває 4 роки. Академічний рік збігається з календарним. Перший семестр починається 1-го березня і триває рівно 16 тижнів, і, відповідно, другий семестр починається 1-го вересня або у понеділок того тижня, коли припадає 1-ше вересня, і так само триває 16 тижнів (Збир, 2018_a, 106–107).

Студенти мають право вільно обирати навчальні предмети, спецкурси і спецсемінари кожного семестру, хоча є перелік обов'язкових дисциплін, які вони повинні прослухати протягом 1-го і 2-го курсів. Наприклад, навчаючись на факультеті українознавства, багато студентів можуть обирати такі предмети як фотографія і мистецтво, сучасне життя і спорт, їжа і харчування, історія й теорія корейської народної музики і ін., але

пропускати такі дисципліни як українська розмовна мова або українська література. Під час навчання можна змінити спеціальність у межах одного коледжу.

Факультет українознавства здійснює підготовку лише бакалаврів, а ті студенти, які бажають продовжити навчання в магістратурі та аспірантурі, змушені їхати в Україну або іншу країну світу, де готують магістрів та аспірантів з цієї спеціальності. Програма навчання на факультеті українознавства відповідає вимогам Міністерства освіти і науки Кореї та загально університетськими положеннями про навчання на факультетах регіональних студій (Збир, 2021, с. 4). До дисциплін, які викладаються на факультеті українознавства, належать українська мова (beginning, intermediate and advanced level), історія України, культура, література, мистецтво, політика, економіка, переклад, а також порівняльні дисципліни, пов'язані з Україною у краєзнавчому, філософському і педагогічному аспектах.

Головною проблемою перших років викладання української мови, а радше комплексної дисципліни українознавства, в Корейському університеті іноземних мов Хангук стало створення навчальних програм і наповнення їх необхідним матеріалом у ситуації повної відсутності підручників. Адже наявні на той час посібники лише частково заповнювали цю прогалину. А конкретні параметри програм, що формувалися в університеті протягом багатьох років завдяки викладанню інших мов, вимагали суттєвого матеріального наповнення навчального процесу. Отже, з самого початку викладачі факультету українознавства змушені були не лише навчати студентів, а й розробляти підручники. Уже через кілька років це принесло свої плоди, з'явилися власні видання – Хонг Согу «Українська мова і культура» (2007) та «Україна: Нація козаків та Помаранчевої революції» (2008), Пак Чжон Хо, «Вступ до української політики» (2012), Чой Син Джін «Лекції з читання української мови. Середній рівень» (2012), Олена Щегель «Рушаймо! Розмовна мова (Рівень 1)» (2015), Ірина Збир «Українська мова як іноземна. Рівень В1–В2» (2016) та «Граматика української мови в таблицях і вправах» (2018) (Збир, 2019^в, с. 63).

Сьогодні, коли в Україні затверджені на державному рівні

стандартизовані вимоги до володіння та діагностики українською як іноземною (Мазурик, Антонів, Синчак та Бойко, 2018), можна стверджувати, що ці підручники потребують певного доопрацювання. На думку Мазурик, «Позаяк в 2017 р. в Україні ще не було офіційно визначено рівнів володіння українською мовою як іноземною, то Ірина Збир застосувала термінологію Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти [...] За описом вимог до рівня B2, цей рівень визначає **достатній рівень** володіння українською мовою як іноземною, досягнення якого свідчить про можливість *ефективного* спілкування в україномовному (у т. ч. професійному) середовищі з усвідомленим використанням більшості виражальних засобів та мовленнєвих умінь» (Мазурик, 2017, с. 281).

Однак ці видання чітко виконують окреслені завдання в Корейському університеті іноземних мов Хангук. Кожен підручник розроблений до вимог навчальної програми, містить переклад слів, завдань до вправ, а на початковому рівні й цілих виразів корейською мовою, спрямований на досягнення усіх видів мовленнєвих умінь: розуміння (аудіювання), читання, говоріння і письмо.

Ще один аспект, на якому ватро акцентувати увагу, це особливості навчання корейських студентів та їхнього ставлення до освіти загалом. На перший погляд може здатися, що ця група студентів зовсім не зацікавлена у вивченні будь-якої іноземної мови та української зокрема. Вони неохоче відповідають на запитання викладача, участь у дискусіях чи аргументація своєї позиції викликає обурення, а іноді обговорення простого питання заганяє студента у глухий кут. Слід зауважити, що від дитячого садка корейських дітей націлюють на отримання високих результатів, що дозволить у майбутньому вступити до найкращого університету. Тому постійна гонитва за оцінками, рейтинги та змагання з друзями не сприяє процесу засвоєння знань, а лише його імітації. Слід також зазначити, що усі форми контролю знань здебільшого відбуваються у письмовій формі, тому іноді студент, у якого є міжнародний сертифікат TOEFL не може підтримати розмову англійською мовою (Збир, 2018^a, с. 109–110).

Серед труднощів, які не дозволяють корейським студентам швидко

опанувати будь-яку іноземну мову, на думку відомого корезнавця А. М. Ланькова, є: «Перша – це захоплення традиціями конфуціанської педагогіки, яка орієнтована на письмовий текст і пасивне володіння мовою. Друга – виключно глибокі структурні відмінності корейської мови (насамперед його синтаксису) від індоєвропейських мов» (Ланьков, 2000, с. 267). Усе корейське суспільство живе за вченням Конфуція, яке є не лише релігією, а й філософією, життєвим орієнтиром, настановою. В освітній сфері конфуціанство теж залишило свій слід, хоча сьогодні «ступінь впливу конфуціанської системи освіти на мову і культуру Південної Кореї слабшає» (Збир, 2018^б, с. 22). Тому іноземним (українським) викладачам слід пам'ятати про такі особливості навчання в Кореї та у процесі роботи намагатися змінити деякі аспекти, правильно розставивши акценти і пріоритети.

Слід зауважити, що корейські студенти беруть активну участь у різних заходах, які організують як Посольство України в Республіці Корея, так і Корейський університет іноземних мов Хангук. Це урочистості з нагоди 20-ої річниці незалежності України (2011) та 25-ої річниці встановлення дипломатичних зв'язків між двома країнами (2017); конференції «Міжнародні відносини та торговельне співробітництво між Україною і Кореєю» (2012) та «Український кризи» (2014); виставки та фестивалі – «Виставка Української культури» (2012), «Виставка Скіфського золота» (2012), «Весняний фестиваль» (2013), Виставка присвячена Євромайдану (2015) тощо. (Збир, 2019^б, с. 63).

Одним із вагомих здобутків в історії факультету українознавства Корейського університету іноземних мов Хангук стало видання «Корейського журналу українознавчих студій» (KJUS, 2020) – першого часопису з україністики не лише в Кореї, а й у світі. На сторінках журналу висвітлюються актуальні питання українського мовознавства та літературознавства, історії України, проблем викладання української мови як іноземної, перекладу та компаративістики, міжнародних відносин України і Кореї у сфері політики та економіки тощо. До роботи залучаються провідні науковці з різних країн світу (*Korean Journal of Ukrainian Studies*).

Однак однією із першочергових проблем на факультеті

українознавства, яка, на наш погляд, потребує нагального вирішення, є питання сертифікації знань корейських студентів. Як уже було сказано, для корейців не дуже важливий процес навчання, а сертифікат відіграє ключову роль у працевлаштуванні. Тому доволі часто це стає причиною відходу студентів, які після 2-го курсу обирають другу спеціальність або змінюють її (здебільшого починають вивчати російську, польську або іншу слов'янську мови, щоб отримати сертифікат) (Збир, 2019b, с. 68). Корейський університет іноземних мов Хангук, а саме його структурний підрозділ «FLEX Center», міг би стати центром сертифікації з української мови як іноземної не лише в Республіці Корея, а у всьому регіоні. Це зумовило б розвиток факультету українознавства та сприяло просуванню української мови у світі.

Висновки. Отже, підсумовуючи все вище сказане, можна стверджувати, що протягом семестру корейські студенти мають надзвичайно мало занять з вивчення української мови як іноземної, а більшість предметів викладається корейською чи англійською мовами. Ситуація ускладнюється ще й особливостями корейської системи освіти та вивченням іноземних мов загалом. Йдеться про те, що для корейців не такий важливий процес навчання, як результат. Наприклад, доволі часто студенти хизуються своїми сертифікатами з вивчення англійської, китайської чи будь-якої іншої іноземної мови, але реально не можуть відповісти на просте питання чи описати предмет тією мовою. У випадку з українською мовою ситуація видається більш складною, оскільки та невелика група корейських студентів, які вивчають українську мову за кордоном, не маючи можливості чути її у природному середовищі та спілкуватися з носіями мови, а лише на нечисленних заняттях з викладачем – представником даної мовної системи. Також невелика кількість українців, які проживають у Республіці Корея, не завжди дозволяє студентам використовувати свої знання з української мови на практиці. Це відбувається з різних причин: більшість українців у Кореї розмовляє російською мовою або суржиком, хтось з українців хоче попрактикувати корейську мову або переходить на англійську і таким чином не створюють ні собі, ні комусь зайвих проблем із комунікацією. Власне, питання сертифікації знань стає наріжним каменем для

корейських студентів. Як уже було сказано, для корейців не дуже важливий процес навчання, а сертифікат відіграє ключову роль у працевлаштуванні. Тому досить часто після 2-го курсу студенти обирають другу спеціальність або змінюють її (здебільшого починають вивчати російську, польську або іншу слов'янську мови, щоб отримати сертифікат). Ще однією з причин, що зумовлює відтік студентів із факультету українознавства, є соціальний статус мови, що вивчається. Зокрема, йдеться про мовну політику України, а саме – про питання двомовності, тотальне використання у побуті російської мови, особливо в столиці України тощо. Досить часто корейські студенти, які навчаються в українських вузах чи проходять стажування у компаніях «Samsung», «LG», «KOTRA», Посольстві Республіки Корея в Україні та інших установах, перебувають під впливом двомовності, а іноді суржику, що став невід'ємним явищем мовної картини українського суспільства. Це прямо позначається на розвитку мовних навичок іноземних студентів та комунікативних здібностях. Тому хотілося б привернути увагу МОН і МЗС України до роботи факультету українознавства в Корейському університеті іноземних мов Хангук та вирішення проблем з державними стипендіями, стажуванням, сертифікацією знань корейських студентів. Окремо треба наголосити на важливості ролі державних установ у впровадженні та здійсненні підтримки центрів українознавчих студій за кордоном, а також іноземних студентів, які обрали для вивчення українську мову. Необхідність прийняття на державному рівні системи чітко визначених за обсягом компетенцій та способів їх тестування впливає на підвищення престижності української мови у світі. Корейський університет іноземних мов Хангук, а саме «FLEX Center», міг би стати центром сертифікації з української мови як іноземної не лише в Республіці Корея, а у всьому Далекосхідному регіоні. Це зумовило б розвиток факультету українознавства та просування української мови у світі.

References

- Збир, І., Zbug, I. (2018_a). Український викладач і корейський студент – шлях до взаємопорозуміння та взаємодії: (методичні рекомендації) [Ukrainian teacher and Korean student - a way to mutual understanding and interaction: (guidelines)] In *Українська мова як іноземна : збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції, 17 серпня 2018 р.* [Ukrainian as a Foreign Language: Collection of Materials of the 5th International Scientific-Practical Conference, August 17, 2018], P. 104–120.
- Збир, І., Zbug, I. (2018_b). Явище інтерференції як міждисциплінарна проблема: з досвіду викладання української мови в Кореї [The Phenomenon of Interference as an Interdisciplinary Problem: the Experience of Studying Ukrainian as a Foreign Language in Korea] In *Мова і суспільство* [Language and society], Issue 9, P. 21–30.
- Збир, І., Zbug, I. (2019_a). Вплив конфуціанської системи освіти на мову і культуру Південної Кореї (історичний аспект) [The Confucian Educational System Influence on the Language and Culture of South Korea (Historical Aspect)] In *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* [Theory and Practice of Teaching Ukrainian as a Foreign Language], Issue 14, P. 15–24.
- Збир, І., Zbug, I. (2019_b). Українська мова як іноземна в Кореї: досвід, роздуми, погляд у майбутнє [Ukrainian as a Foreign Language in Korea: Experience, Reflections, Future Perspective] In *Українська мова як іноземна у фокусі інновацій: від досвіду до впровадження: збірник матеріалів циклу Міжнародних науково-практичних семінарів, Львів, 2019* [Ukrainian as a Foreign Language in the Focus of Innovation: from Experience to Implementation: a Collection of Materials of the Series of International Scientific-practical Seminars, Lviv, 2019], P. 66–69.
- Збир, І., Zbug, I. (2020). Історія формування українознавчих студій у Республіці Корея [History of Formation of Ukrainian Studies in the Republic of Korea] In *Українська мова у світі: збірник VI Міжнародної науково-практичної конференції, 25 червня;*

6 листопада 2020 р. [Ukrainian Language in the World: Collection of the 6th International Scientific-Practical Conference, June, 25; November, 6, 2020] P. 61–64.

- Збир, І., Zbyr, I. (2021). Історія факультету українознавства в Корейському університеті іноземних мов Хангук [History of the Department of Ukrainian Studies at the Hankuk University of Foreign Studies: Achievements and Prospects] In *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* [Theory and Practice of Teaching Ukrainian as a Foreign Language], Issue 15, P. 3–8.
- Ланьков, А. Н., Lan'kov A. N. (2000). *Корея: будні и праздники* [Korea: weekday and holidays]. Москва, Международные отношения.
- Мазурик, Д., Mazuryk, D. (2017). ТАКА ДАЛЕКА І БЛИЗЬКА КОРЕЯ. Збір Ірина. Українська мова як іноземна: Практичний курс. Рівень В1–В2: [підручник]. – Seoul, 2017. – 297 с. – корейська, українська) [SO FAR AND NEAR KOREA. Zbyr Iryna. Ukrainian as a Foreign Language: A Practical Course. Level B1–B2: [textbook]. – Seoul, 2016. – 297 p. – Korean, Ukrainian] In *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* [Theory and Practice of Teaching Ukrainian as a Foreign Language], Issue 13, P. 276–283.
- Мазурик, Д., Антонів, О., Синчак О. та Бойко Г., Mazuryk, D., Antoniv, O., Synchak, O. And Boiko, H. (2018). *Державний Стандарт України. Українська мова як іноземна. Рівні загального володіння та діагностика* [State Standard of Ukraine. Ukrainian as a Foreign Language. Levels of General Mastery and Diagnosis]. [Electronic resource]: URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-dogromadskogo-obgovorennya-derzhavnij-standart-z-ukrayinskoyi-movi-yak-inozemnoyi>
- Korean Journal of Ukrainian Studies* [Electronic resource]: URL: <https://koreanjournalofukrainianstudies.com>

